

STARTUP
NATION
CENTRAL

מכון אהרן
למדיניות כלכלית
ע"ש אהרן דוברת ז"ל

אוניברסיטת
רייכמן

כנס מכון אהרן למדיניות כלכלית

בבית ספר טיומקין לכלכלה באוניברסיטת רייכמן

מדינה במערבולת - איומים והזדמנויות בכלכלת ישראל

ענף ההייטק בזמן מלחמה: איך שומרים על קטר הצמיחה של המשק?

סרגיי סומקין, עידית קלישר, ארתור סנדלר, לינור קיקנרזה, הלה אקסלרד

בהתייעצות: צבי אקשטיין

בשיתוף Startup Nation Central

2024

מרכיבי החוסן של ענף ההייטק

- איכות גבוהה של העובדים: התוצר לעובד בהייטק פי 2.2 מהמוצע ביתר המשק
- בהתאם, הענף שמעסיק 12% מהעובדים, מייצר 20% מהתוצר, אחראי על כמחצית מייצוא הסחורות והשירותים וכ-30% מההכנסות ממיסים ותורם 40% לצמיחת המשק
- מגוון רחב של חברות: לפי בעלות, גודל ותחום פעילות
- אטרקטיביות גבוהה בעיני המשקיעים:
- שיעור התשואה על השקעה בענף ההייטק גבוה ונע בין פי 3-5 על דולר מושקע

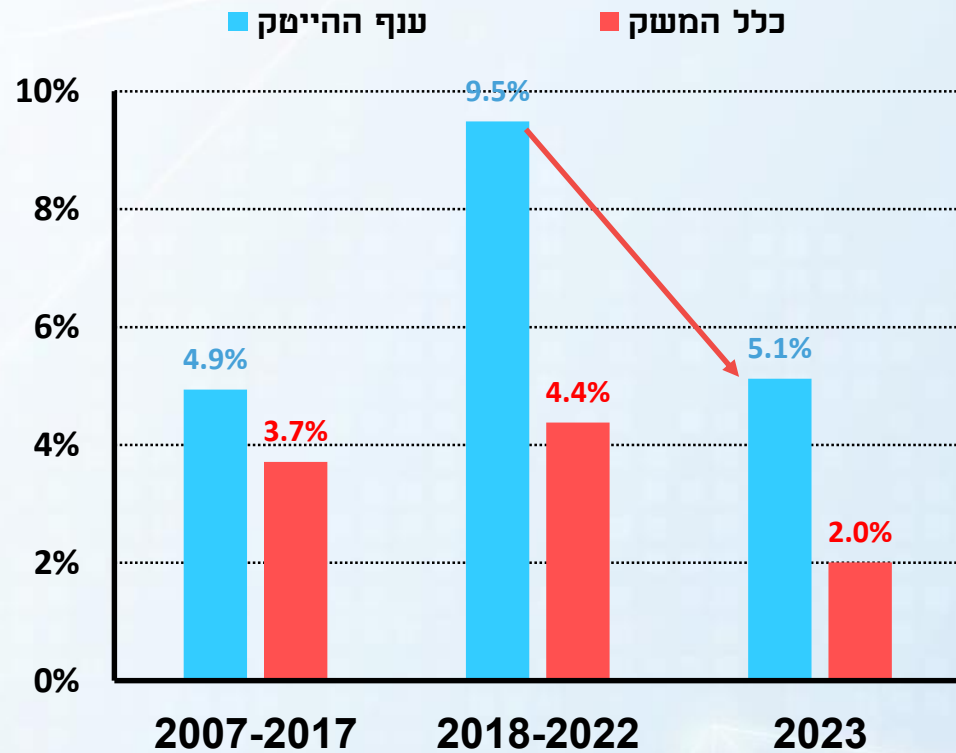
האיומים הרובצים מעל ענף ההייטק

- חוסר וודאות בכלכלה בגלל אי יציבות במצב גאו פוליטי והרפורמה המשפטית
- חרם בינלאומי על ישראל – הענף חשוף לשווקים העולמיים
- ירידה בהשקעות זרות - פוגעת במיוחד בחברות הזנק
- השקעה נמוכה במחקר תשתיתי, בדגש על תחומי ידע בעלי פוטנציאל צמיחה (מחשוב על, קוואנטום, בינה מלאכותית)
- פוגעת ב: רמת המחקר המדעי, מצוינות אקדמית, איכות העובדים, יכולת הענף להרחיב את הפעילות ולתרום לצמיחת המשק
- ירידה מהארץ של עובדים איכותיים בשל המלחמה
- העדר מדיניות חדשנות מתכללת עם חזון, יעדים מדידים ותכניות להשגתם

קטר ההייטק מאט!

צמיחת התוצר

ירידה בצמיחת תוצר ענף ההייטק

מועסקים בענף ההייטק (גילים 25-64)

ירידה משיא של 413.5 אלף עובדים ברבעון 2 של 2023 ל-390.3 אלף עובדים ברבעון 1 של 2024

היעד הלאומי - שמירה של ישראל על תוואי צמיחה גבוה באמצעות:

העלאת פרוץ העבודה ביתר
ענפי המשק באמצעות
החדשנות והדיגיטציה

02

שמירה על ענף
ההייטק כקטר
הצמיחה של המשק

01

מהם צעדי המדיניות הנדרשים?

צעדי מדיניות – הון אנושי: הגדלת איכות ההון האנושי במשק

• יישום המלצות ועדת פרלמוטר:

- יעד: הגדלת אחוז הזכאים לבגרות הייטק, אחוז בוגרי תואר הייטק, אחוז המועסקים במשרות טק עם דגש על אוכלוסיות בתת ייצוג - נשים, פריפריה, ערבים, חרדים

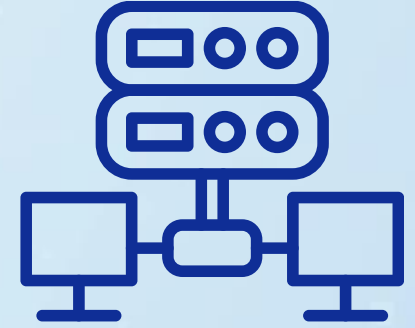
• השקעה באוריינות דיגיטלית משלב מערכת החינוך לאורך ציר החיים:

- יעד: שיעור הפרטים בעלי אוריינות דיגיטלית בישראל דומה לשיעור ב-5 מדינות מובילות ב-EU

• יישום המלצות ועדת התעסוקה 2030 והוועדה להגברת ההון האנושי בקרב פרטים שאינם פונים להשכלה אקדמית:

- יעד: הגדלת כמות ההנדסאים בכלל ובמיוחד לצבא ועבור התעשייה הביטחונית

צעדי מדיניות – הון ציבורי: קידום תשתיות תומכות בהתרחבות ענף ההייטק ודיגיטציה

- יעדי רשת: פריסה מלאה של תשתית דיגיטלית וחיבור הלקוחות לרשת 5G
- יעדי אנרגיה: שיפור אמינות אספקת החשמל, הפחתת דקות אי אספקת החשמל, יחס הרזרבה, גיוון מקורות אנרגיה, מחיר האנרגיה
- נתונים: שיפור הנגישות, הזמינות והאיכות של הנתונים – יעד זמינות שירותי מחשוב על (HPC) לחוקרים ומפתחים באקדמיה, בתעשייה ובמערכת הביטחון, יעד זמינות שירותי ענן מתקדמים לחוקרים ומפתחים באקדמיה, בתעשייה ובמערכת הביטחון
- השקעה בפיתוח תשתיות ותחומי ידע חיוניים בהם יש מעט פעילות מו"פ כיום: טכנולוגיות ענן, מחשוב על, קוואנטום, בינה מלאכותית, ביטחון, אנרגיה

צעדי מדיניות – הון עסקי: קידום הון עסקי חדשני

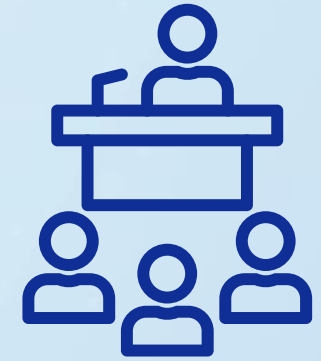
- הגדלת התמיכה הממשלתית במו"פ לחברות הזנק, חברות העוסקות במו"פ תשתיתי, חברות שיש להן פוטנציאל לצמוח לחברות גדולות
- שמירה והרחבה של פעילותן של חברות רב לאומיות בתחומי ידע קריטיים
- הצבת יעד לאומי להטמעה ושימוש בטכנולוגיות בתחומי ידע בעלי פוטנציאל צמיחה:
- יעד: שיעור העסקים המשתמשים בטכנולוגיות ענן, מחשוב על, בינה מלאכותית, קוואנטום בישראל דומה לשיעור ב-5 מדינות מובילות ב-EU
- ביצוע סקר ICT שנתי למעקב אחרי העמידה ביעדים, לפי ענף כלכלי

צעדי מדיניות: קידום התרומה של האקדמיה למשק

- טיפוח סגל אקדמי ומצוינות אקדמית
- השקעה מוגברת במו"פ תשתיתי
- הגברת שיתופי פעולה והעברת ידע מאקדמיה לתעשייה ומתעשייה לאקדמיה בפרויקטים לפיתוח לאומיים לפתרון בעיות גנריות
- השקעה בשמירה, ביסוס והרחבה של שיתופי פעולה בינלאומיים

צעדי מדיניות: ייעול המנהל הציבורי

- קידום מיסוי התומך בהקמת תשתיות חיוניות, מו"פ, חדשנות, אימוץ טכנולוגיה, העברת ידע, שיתוף פעולה בין אקדמיה לתעשייה
- קידום רגולציה יעילה עם מזעור הבירוקרטיה באמצעות קידום אסטרטגיה לאומית של טרנספורמציה דיגיטלית המתמקדת ב:
 - שיפור השירות הממשלתי הניתן למגזר העסקי ואזרח באמצעות דיגיטציה, הטמעת בינה מלאכותית, שימוש בבסיסי נתונים זמינים
 - קביעת יעד להפחתת עלות הבירוקרטיה באמצעות דיגיטציה לכל משרד ממשלתי
 - קביעת מדד הדיגיטציה לכל משרד ממשלתי

מכון אהרן
למדיניות כלכלית
ע"ש אהרן דוברת ז"ל

תודה

2024